

Declaració del Healing Arts Barcelona per a la promoció de les Arts en Salut com a camp de recerca, formació i acció pública

La Declaració del Healing Arts Barcelona *per a la promoció de les Arts en Salut* és una iniciativa impulsada per el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), l'Institut Català de la Salut, el Parc Sanitari Sant Joan de Déu, i la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Aquestes institucions han desenvolupat, durant els darrers anys, diverses iniciatives de formació, recerca i transferència de coneixement en l'àmbit de les arts en salut, consolidant-se com a agents de referència en aquest camp emergent. El present decàleg té per objectiu establir un marc de principis compartits que orienti el desenvolupament de polítiques, programes i pràctiques basades en l'evidència, que articulin les arts i la salut com a vectors de benestar, equitat i sostenibilitat social.

1. **Reconèixer les arts i els actius culturals com a actius comunitaris de salut pública**, amb capacitat d'incidir en el benestar físic, emocional, social i espiritual de les persones i les comunitats. Les pràctiques artístiques i culturals són recursos essencials per a la promoció de la salut, la prevenció, la gestió i el tractament de malalties, la reducció de desigualtats i la transformació social.
2. **Impulsar la formació continuada i especialitzada en arts en salut des de les universitats**, mitjançant programes de postgrau, cursos d'especialització, seminaris i pràctiques professionals que capacitin artistes, professionals de la salut, la cultura, i l'acció social, investigadors i agents comunitaris per treballar conjuntament en aquest camp emergent.
3. **Fomentar el treball conjunt entre disciplines com a principi estructural** que integra coneixements i metodologies de les arts, les ciències socials, les humanitats, la salut pública, les professions sanitàries, l'educació i la gestió cultural, per abordar la complexitat dels fenòmens de salut i benestar des d'una visió global i integral.
4. **Definir i orientar les intervencions artístiques cap a objectius de salut específics**, com ara la millora de la salut mental, la prevenció de malalties, l'alfabetització en salut, o la promoció de conductes saludables, assegurant-ne la

viabilitat i sostenibilitat a llarg termini, i la seva coherència amb les prioritats de salut pública i els recursos del territori.

5. **Utilitzar les arts com a resposta creativa a reptes socials, sanitaris, humanitaris i en contextos d'incertesa**, incloses emergències, pandèmies, migracions, violències, envelliment poblacional o crisis climàtiques, reconeixent el seu potencial per generar resiliència, empatia, cohesió social i adaptació sostenible als canvis globals. Alhora, promoure pràctiques artístiques i culturals ambientalment sostenibles i digitalment responsables, que redueixin l'impacte ecològic i aprofitin les tecnologies emergents per ampliar l'accés i la participació en salut.
6. **Establir aliances i col·laboracions estables entre agents socials, culturals, científics, acadèmics i polítics**, per garantir la sostenibilitat, la transferència de coneixement i la incidència en les polítiques públiques, des d'un enfocament intersectorial i participatiu.
7. **Garantir processos de cocreació amb les comunitats** i assegurar la participació activa de col·lectius concernits i en situació de vulnerabilitat, i reconèixer les seves experiències, sabers i necessitats com a base per al disseny, implementació i avaluació de les intervencions artístiques en salut.
8. **Aplicar marcs conceptuals i metodològics robustos** que permetin avaluar els impactes de les arts en salut amb rigor científic, combinant metodologies qualitatives, quantitatives i participatives, i respectant els principis ètics de la recerca en salut.
9. **Publicar i difondre els resultats de la recerca en formats científics**, i assegurar la transparència, la validació per parells, l'accessibilitat oberta, la difusió a la ciutadania, i la transferència de coneixement a la pràctica professional i a les polítiques públiques.
10. **Garantir la qualitat i el rigor de les pràctiques d'arts en salut** i promoure una cultura crítica i reflexiva, fonamentada en l'evidència i el coneixement contrastat, que permeti identificar i evitar pràctiques no basades en criteris científics, que contribueixin al desenvolupament d'intervencions artístiques responsables, segures i socialment rellevants.